

❀ นางนฤมล ทองสีรอนันต์ ❀

ประเภทเครื่องจักสาน (กก)

เก้าอี้จักสานกกและรังไหม

ตะกร้าจักสานกก

“การจักสาน” เป็นงานหัตถกรรมที่มีมาแต่โบราณ โดยคนสมัยก่อนจะนิยมนำเอาวัสดุธรรมชาติ มาขัดหรือสาน ให้เกิดเป็นเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น เสื่อ ตะกร้า กระบุง เป็นต้น เพื่อนำมาใช้งานภายในครัวเรือน ส่วนมากนิยมใช้วัสดุที่นำมาใช้ในการจักสาน เช่น ไม้หวาย ใบลาน ย่านลิเภา กระจูด และกก เป็นต้น กก เป็นไม้ล้มลุกที่สามารถเจริญเติบโตได้ดีในที่ชื้นแฉะหรือพื้นที่ที่มีน้ำขัง กกจะมีลักษณะเด่นคือจะไม่แตกกิ่งก้านออกไปเหมือนกับต้นพืชชนิดอื่นแต่จะเรียงตัวและอัดแน่นอยู่รอบโคนต้นเป็นพืชเส้นใยพิเศษซึ่งมีความเหนียวและทนทาน กกจึงเป็นที่นิยมนำมาใช้ในการจักสาน

การอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญา

นางนฤมล ทองสีรอนันต์ มีความชื่นชอบในงานฝีมืออยู่ก่อนแล้ว ด้วยการที่เป็นคนชอบถักนิตตั้งไหมพรมและถักโครเชต์ ซึ่งในตอนนั้นทางกรมพัฒนาชุมชนประกาศรับสมัครแม่บ้านและเปิดฝึกอบรม นางนฤมลจึงได้ไปสมัครและได้เจอเพื่อนที่ทำกระเป๋าจากเชือกมัดฟาง นางนฤมลจึงมีความสนใจในงานจักสานตั้งแต่นั้นมาและได้เรียนรู้เพิ่มเติมจากหนังสือมาแกะลวดลายด้วยตนเอง นางนฤมลมีความเชี่ยวชาญในการถักนิตตั้งอยู่ก่อนแล้วจึงสามารถแกะลวดลายได้ไม่ยากนัก ถึงแม้ว่านางนฤมลไม่มีความรู้ทางด้านการจักสานเลย แต่มีความชื่นชอบในการทำงานฝีมือ ประกอบกับนางนฤมลมีความใฝ่รู้ จึงเริ่มต้นจากการศึกษาด้วยตนเอง นางนฤมลฝึกฝนทักษะจากการลองผิดลองถูก จนสามารถสานกกให้เป็นกระเป๋าได้เป็นใบแรกเกิดเป็นความภาคภูมิใจเป็นอย่างมากจึงได้ทดลองสานกกให้เป็นสิ่งของเครื่องใช้ชนิดอื่น จนประสบความสำเร็จและมีชื่อเสียงมาจนถึงปัจจุบัน

กระเป๋าจักสานกก

เก้าอี้จักสานกก

นางนฤมลยังคงสร้างสรรค์ผลงาน “สานกก” ด้วยตนเองทุกขั้นตอนด้วยความภาคภูมิใจ เนื่องจากการสานกกเป็นภูมิปัญญาที่สะท้อนให้เห็นถึงทักษะและฝีมือของช่างประกอบกับเป็นผลงานที่สร้างสรรค์ด้วยฝีมือ ทำให้นางนฤมลมีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ทั้งตนเองและคนในชุมชน นางนฤมลมีความตั้งใจสืบสานงานหัตถกรรมที่ตนเองรักไม่ให้อายุหายไปและยังคงสร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นเวลากว่า 20 ปีแล้ว

ภูมิปัญญาที่สะท้อนทักษะฝีมือเชิงช่าง

การจักสานกกเป็นภูมิปัญญาที่สะท้อนทักษะฝีมือของช่าง โดยการใช้สองมือในการจับเส้นกกเพื่อสาน ให้ได้รูปทรงและขนาดที่ต้องการ อีกทั้งต้องใช้ความคิดและจินตนาการในการร้อยเรียงเส้นกกเพื่อให้ได้ลวดลายที่มีความงดงาม ซึ่งต้องใช้ความอดทนและสมาธิในการสานเป็นอย่างมาก นางนฤมลเป็นผู้ที่มีทักษะและความชำนาญจึงทำให้การสานในแต่ละครั้งผลงานที่ออกมาจะมีลวดลายที่โดดเด่น งดงาม แตกต่างจากการสานกกของผู้อื่น

นางนฤมลจะคัดเลือกวัตถุดิบที่มีคุณภาพโดยจะคัดเลือกกกให้ได้ขนาดตามที่ต้องการเพื่อเวลานำมาสานเส้นกกจะเท่ากันและเส้นมีความสม่ำเสมอตลอดทั้งผลงาน นางนฤมลสามารถสานกกได้ทันทีโดยไม่ต้องมีการวางลายหรือร่างแบบไว้ก่อน ด้วยความรักในการสานกก ทำให้นางนฤมลยังคงคิดค้นลวดลายแปลกใหม่อยู่เสมอและจากประสบการณ์ที่ได้สั่งสมมาอย่างยาวนาน ทำให้นางนฤมลสามารถสร้างสรรค์ผลงานตรงตามแบบโบราณได้ในทุกขั้นตอน และสร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองในทุกชิ้นอยู่เสมอ

กระเป๋าจักสานกก

โคมไฟจักสานกก

เอกลักษณ์ผลงานที่โดดเด่น

เอกลักษณ์ผลงานที่มีความโดดเด่นของ “การสานกก” ฝีมือนางนฤมลอยู่ที่ ลวดลายที่มีความแปลกใหม่ทันสมัย ไม่เหมือนใคร เช่น ลวดลายตัวหนอน ที่นางนฤมล ได้สร้างสรรค์ขึ้นจากการดูธรรมชาติของดักแด้ โดยดักแด้จะมีการพันกันไปมาไม่ได้เดิน เรียงตัวกัน นางนฤมลจึงอาศัยทักษะและประสบการณ์สร้างสรรค์ลวดลายใหม่โดยการ สานกกไขว้กันไปมา เพื่อให้ได้ลวดลายตัวหนอนที่เหมือนกับธรรมชาติมากที่สุด ผลงาน ของนางนฤมลจะมีผิวสัมผัสที่นุ่ม แฉวาว สีสันที่สดใส ไม่ต้องดูแลมากนักแต่มีอายุการ ใช้งานที่ยาวนาน

นางนฤมลจะใส่ใจในผลงานทุกชิ้น โดยจะตรวจสอบคุณภาพ ความเรียบร้อย ตำหนิของผลงานเพื่อรักษามาตรฐานก่อนส่งออกไปจำหน่ายในทุกครั้ง ผลงานของนางนฤมลจึงมีความเรียบร้อย สวยงามเป็นที่ชื่นชอบของลูกค้าทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเป็นอย่างมาก นอกจากนี้นางนฤมลยังนำเอาเชือกมัดฟางมาทำเป็นของใช้และของตกแต่งต่าง ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสิ่งของ นางนฤมลได้พัฒนาคิดค้นเรื่อยมาจนเชือกมีความคงทนใช้งานได้ยาวนาน รับน้ำหนักได้ดี และไม่ขึ้นราอีกด้วย

เก้าอี้จักสาน

กระเป๋าจักสานกก

การถ่ายทอดความรู้และการพัฒนาผลงาน

นางนฤมลได้เป็นผู้ก่อตั้งกลุ่มสตรีห้วยทองกลาง ตำบลห้วยขมิ้น อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี เพื่อหวังให้กลุ่มนี้เป็นตัวแทนในการสืบสานงานหัตถกรรมการสานกกที่อยู่ในปัจจุบันมิให้พบเห็นได้น้อยลง เด็กยุคใหม่ไม่ให้ความสนใจในงานภูมิปัญญาพื้นบ้านเท่าที่ควร นางนฤมลจึงอุทิศตนเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการสานกกทุกครั้งที่มีโอกาสให้แก่ผู้ที่สนใจและได้ถ่ายทอดเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานให้กับนักเรียน นักศึกษา เพื่อให้เด็กยุคใหม่สานต่องานหัตถกรรมที่ทรงคุณค่าให้คงอยู่ต่อไป

ด้านการพัฒนาผลงาน นางนฤมลได้มีการนำสิ่งของรีไซเคิลมาสร้างสรรค์เป็นผลงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แก้วอ้อ โคมไฟ กระเป๋า ตะกร้า เป็นต้น อีกทั้งยังนำรังไหมมาผสมในงานจักสานกกซึ่งเป็นที่ชื่นชอบกันอย่างแพร่หลายและสร้างชื่อเสียงให้กับนางนฤมลและคนในชุมชนเป็นอย่างมาก